

Preek 2 Kor.1 en 4

- Schildwolde, 21 mei 2017
- Kees van Dusseldorp
- jeugddienst

Thema: Wat moet je als christen met al die ellende?

votum en groet

Gz.158

gebed

lezen: 2 Kor.1:3-11

2 Kor.4:7-15

Opw.623

inleiding (met smartphone)

luisterlied Opw.755 (Cantiamo)

preek: Wat moet je als christen met al die ellende?

Opw.687

gebedsbriefjes

geloofsbelijdenis

Ps.145:1,5

gebed

Opw.436

collecte – luisterlied Cantiamo (Opw.769)

Ps.138:1,4

zegen

Gemeente van Christus,

#1 ellende

Er is veel ellende.
Allerlei soorten.
Iedereen krijgt ermee te maken.
Soms wat verder weg. Door het nieuws.
Soms heel persoonlijk.

Sommige problemen kun je oplossen.
Maar soms wordt het leven er onmogelijk door.
En het kan ook het einde van je leven betekenen.

Geen wonder dat mensen erover nadenken.
Waar komt de ellende vandaan?
Is het ergens goed voor?
Hoe zit deze wereld in elkaar?
Wat is een mens eigenlijk?

#2 ellende en God

Zulke vragen gaan vroeg of laat ook over God.
Over wat er in de Bijbel over staat.
En hoe je er als christen mee omgaat.

'De ellende in de wereld': een grote vergaarbak van problemen.
Bij de top-3 bezwaren tegen het christelijk geloof.
Als er een God bestaat, waarom laat Hij het dan toe?
In zo'n God kan ik niet geloven.
Ik merk er niets van, dat het hem raakt, dat Hij er een einde aan maakt.

Maar ook als je wel christen bent, kan het een grote vraag aan God worden.

- voor je verstand: hoe werkt dat dan? waar komt het kwaad vandaan? hoe zit het dan met God?
- voor je beleving: er is angst, er is verdriet, er is wanhoop, er is onzekerheid, je wordt geraakt, Heer waar bent U?
- voor je geloofsvertrouwen: wat mag ik verwachten van God? Hij is erbij, maar wat betekent dat? als ik bid om genezing of om een oplossing, hoe gaat dat dan? waar vind ik vertrouwen, hoe overwin ik de angst?

#3 Bijbel is realistisch

We spraken in de voorbereiding erover.
Wat staat er in de Bijbel?
Eigenlijk komt er in de Bijbel heel veel ellende voor.

En in de Bijbel wordt ons duidelijk gemaakt dat de ellende niet over gaat, maar alleen maar groter wordt.

Tot aan het visioen van Openbaring toe, waarin heel veel problemen worden geschreven.

De aarde gaat kapot en het leven op aarde wordt onmogelijk.

Eigenlijk is de Bijbel een heel realistisch boek.

Alles wat je aan ellende kunt bedenken, komt erin voor.

Ziekte, oorlogen, bedrog, onrecht, natuurrampen.

Soms kun je het haast niet verdragen, wat mensen meemaken.

Zoals Noach, die zag hoe de hele wereld verging door het water. Alleen hij en zijn gezin bleven over. Alleen hij en zijn gezin!

Of zoals Naomi, die haar man en beide zonen verloor. Toen ze terugkwam in haar geboortedorp zei ze: noem mij maar Mara, bitterheid, want ik heb geen plezier meer in het leven.

Of zoals David, die door eigen schuld zijn zoontje verloor. En ondanks zijn gebed gaf God geen genezing.

Of zoals Job, die echt alles kwijtraakte en ontzettend ziek werd. En die op een gegeven moment zei: was ik er maar niet. Was ik maar nooit geboren. God, wat doe ik hier op aarde?

Misschien heb je het idee dat de Bijbel alleen maar zegt: het komt wel goed, God is bij je. Sommige mensen hebben het idee, dat het geloof daaruit bestaat.

“Vertrouw op God en het komt goed.”

“De Heer heeft een plan met je leven.”

Zeker als je verhalen hoort van mensen die bidden en rustig worden, van mensen die genezen worden van ziekte, die wonderlijke dingen meemaken, van liefde en vergeving.

Daar wil ik zo nog iets over zeggen.

Maar allereerst: in de Bijbel wordt het leven op aarde niet mooier voorgesteld dan het is. Het is geen roze bril, waardoor alles er een beetje vriendelijker uitziet.

Je komt er ook niet door te zeggen: let op de zonnestraaltjes, kijk naar de mooie dingen. Dat is best een goed advies. Maar je drukt er je vragen niet mee weg.

4 hoe ga je er mee om?

Daarom de vraag: Wat moet je als christen met al die ellende? Hoe ga je ermee om?

Want als het in de Bijbel zo duidelijk voorkomt, en mensen in de Bijbel toch hun geloof niet kwijtraken, hoe kan dat dan?

Sterker nog: mensen die getroffen worden door ellende, worden vaak juist naar God toegedreven.

Dat het een afhaakprobleem is om te geloven, komt meer voor bij de mensen die er een mening over willen hebben. Bij mensen met wie het goed gaat. Dat geldt niet voor iedereen, laat dat duidelijk zijn. Maar toch zie je dat mensen in Afrika en Azië massaal tot geloof komen, in hun belabberde omstandigheden. En dat mensen in Europa massaal God de rug toekeren, met al hun welvaart.

5

Weet je, ik kan er best over nadenken waarom God het kwaad toelaat.

De Bijbel geeft daar een helder verhaal over.

- Over dat de ellende in de wereld begonnen is bij de mens. En dat sinds de mens bezig gaat, er zoveel kapot gaat. Mensen maken elkaar kapot, maken de wereld kapot, gaan onverantwoord om met de schepping en met hun krachten.
- Over dat God wel alle macht heeft, maar ons daarbinnen ook echte verantwoordelijkheid en vrijheid geeft. Hij bestuurt ons niet alsof wij een robotjes zijn. Als wij foute keuzes maken, grijpt Hij niet zomaar in. Dat geldt ook voor foute keuzes die anderen maken, waar wij de gevolgen van ondervinden.
- Over dat God beter weet wat goed voor ons is, en ons daarom bespaart voor grotere problemen.
- Over de aanwezigheid van de duivel, die er steeds mee bezig is om alles wat goed en mooi is, kapot te maken.

Men noemt het de moeilijkste vraag voor gelovigen.

Waarom is er zoveel ellende?

Omdat ongelovigen kunnen zeggen: maakt niet uit, het is er gewoon.

Maar christenen geloven dat God bestaat. En willen daarom een antwoord hebben op deze vraag.

Zulke wijsheid uit de Bijbel is goed om te weten.

Maar als je getroffen wordt door ellende, als je pijn hebt, als je een ramp meemaakt, dan heb je niet de ruimte om allerlei verklaringen te bedenken of erover te discussieren. Hoe ga je ermee om? Dat is dan veel belangrijker.

5

In de peiling noemde ik zes verschillende reacties van christenen:

vluchten, bidden, informatie, huilen, doorgaan, actie

Ik kan er nog meer bedenken:

vechten tegen het onrecht

klagen bij God

boos worden en je afreageren op mensen in je buurt

berusten in de situatie

Als deze reacties kom je in de Bijbel ook tegen.

Hoe mensen reageren wanneer het kwaad hun leven treft.

David, die klaagt bij God over wat hij meemaakt.

Abraham, die wegliep voor de hongersnood, hoewel God had gezegd dat hij moest blijven.

De broers van Jozef die zich afreageerden op hun kleine broertje, omdat hun vader hen niet gelijk en niet liefdevol behandelde.

Asaf, die naar de tempel ging, omdat hij zoveel vragen had en het echt niet begreep.

David, die zijn slinger pakt, en op de reus Goliath afstapt.

Al die reacties komen voor.

En natuurlijk kun je er best over praten: wat is de beste reactie, en wat niet. Wat helpt je verder en wat niet. Bij sommige reacties moet je uitkijken dat je anderen niet beschadigt. Maar laat je niet aanpraten dat je als christen altijd alles maar gelijkmatig moet accepteren en aanvaarden.

Laat die laten staan. Er bestaat niet één christelijke manier van reageren op ellende. Soms is het goed om te berusten in wat je niet veranderen kunt. Soms is het nodig om in actie te komen en te vechten tegen je ziekte. Om te protesteren tegen onrecht. Huilen mag. Klagen mag. Boos worden mag. Je komt het tegen in de Bijbel. Je ziet sommige reacties zelfs bij Jezus.

Als je het aan elkaar vraagt: wat doet het met jou? Hoe reageer jij erop? Geef dan ruimte aan emotie. Kap iemands reactie niet af. Maar luister met liefde.

6

Ik wil jullie graag iets doorgeven van Paulus.
We hebben uit de Bijbel iets gelezen uit een brief die hij geschreven heeft.
Hier twee afbeeldingen:
1 het standbeeld van Paulus op het St Pietersplein in Rome. Al honderden jaren oud.
2 verfilming van zijn leven

Paulus: eerst een fanatieke tegenstander van Jezus Christus. maakte jacht op christenen, pakte ze op om ze in de gevangenis te gooien. werkte ook mee aan de moord op Stefanus, die vanwege zijn geloof in Jezus werd gestenigd.
Later door God geroepen, vergeving gevraagd en gekregen. sindsdien leefde hij van genade en werd een enthousiaste evangelist die in heel veel steden en dorpen het evangelie bracht.
Heeft veel meegemaakt. Ook veel ellende. paar keer gegeseld en geslagen, diverse gevangenschappen gezien, soms ook last van ziekte en van mensen die hem in de steek lieten.
Maar in alles hield hij hoop en moed. en was hij een lopende getuige van de kracht van Christus, ook in het lijden.

7

Waarom Paulus?
Omdat wij kunnen leren van zijn leven, van zijn geloof, van hoe hij als christen omging met het leven. ik vind het heel bijzonder om te zien en te lezen wat hij heeft meegemaakt en hoe hij steeds het geloof heeft behouden.
Het is sowieso mooi om christenen te vragen hoe zij omgaan met problemen en verdriet, met ziekte en met onrecht.
We hebben geprobeerd om van tevoren hierover met een paar mensen nog een gesprek te doen. en daar misschien een klein filmpje van te maken. Maar dat is niet gelukt.
Geeft niet: we hebben in de Bijbel ook veel gelovigen die een getuigenis hebben opgeschreven. Zoals Paulus.

8

Het getuigenis van Paulus heeft nog een ander voordeel:
Ik geloof dat God ons door Paulus dingen wil leren. door het leven van Paulus, maar zeker ook door zijn brieven. die zijn niet voor niets opgenomen in de Bijbel. we noemen dat het Woord van God.
Daarom altijd belangrijk om te begrijpen wat Paulus schrijft.

9

Wat heeft Paulus over ons onderwerp geschreven?
Een paar quotes uit het eerste bijbelgedeelte:

10

En een paar quotes uit het tweede gedeelte dat we lezen:

Paulus heeft nog wel veel meer geschreven. Maar uit deze opmerkingen blijkt wel, dat hij veel had meegemaakt. Het soms ook echt niet meer wist.

De jongeren zeiden van tevoren: we moeten niet alleen maar happy-end verhalen vertellen. soms gaat het niet goed. worden ze niet gered, niet genezen. sterven ze of verliezen ze geliefden. dat is toch de praktijk.

Als iemand dat weet, is het Paulus. Voor zover wij weten, is hij zelf ook gewelddadig om het leven gekomen.
En heeft hij veel meegemaakt in zijn leven. Teveel, zegt hij zelf.

En toch getuigt hij van een kracht en een hoop, die hem geholpen hebben.
'God zal ons altijd redden'
'Niet wanhopig'

Wat is zijn geheim?

11

Het geheim van Paulus is Jezus Christus. Zijn lijden en zijn leven.
Paulus kijkt anders naar de gebeurtenissen. Ook anders naar ellende en lijden.
In de wereld en in zijn eigen leven.
voor hem is het niet alleen moeilijk.
hij verbindt zijn leven aan Jezus Christus.
Hij zegt: in alle moeite dragen wij het sterven van Jezus met ons mee.
Omwille van Jezus zijn wij overgegeven aan de dood.
Zodat in ons leven ook de kracht van Jezus zichtbaar wordt.

Jezus Christus is zijn geheim.
Dat maakt het verschil.
Paulus gebruikt daar een prachtig beeld voor:
wij zijn een breekbare kruik, waar een kostbare schat in zit.
Die kostbare schat is het leven dat Jezus geeft, zijn licht, zijn glorie, zijn kracht.

Maar wij zijn die breekbare kruik. Die nergens op lijkt. Die zo gemakkelijk kapot gaat.

Een breekbare kruik. Dat is ieder mens. Kwetsbaar.
Er kan je zomaar wat overkomen. Ziekte, lijden, oorlog.
Er is heel veel ellende.
Als je in God gelooft, sta je daar niet buiten.
Het loopt niet altijd goed af, in de menselijke betekenis.
Maar het is wel goed, in de christelijke betekenis.
Want die schat, die jij hebt, als je Jezus kent,
die gaat niet kapot door ziekte en rampen.
Zelfs niet door de dood.
Want het is een schat die eeuwigheid geeft.

Daarom schrijft Paulus: de Heer heeft ons gered.
Ik geloof in God, die zelfs de doden opwekt.
Daarom weet ik, dat Hij mij altijd zal redden.
Niet dat ik geen problemen meemaak.
Niet dat ik niet ziek kan worden.
Niet dat ik nooit zal sterven.
Maar er is iets dat sterker is. Al die ellende kan Jezus Christus niet vernietigen.
Want Hij is gestorven en weer opgestaan. Daarom is zelfs de dood niet meer einde verhaal.

13

Wat moet je als christen met alle ellende?
Paulus, wijst ons op Jezus Christus.
Let op zijn lijden. Dat is geen antwoord op je vragen, geen oplossing voor je problemen.
Maar het verschuift de manier waarop je met je vragen omgaat.
De ellende trof ook Jezus. Het bracht hem aan het kruis. Als iemand reden had om vragen te stellen bij Gods beleid en bij de verschrikking van het lijden, dan was hij het wel.
En toch heeft Hij juist in zijn sterven en leven laten zien, dat er een doorgaande weg is.
Hij ging door het lijden, stierf aan het kruis en stond weer op uit de dood.
Ik kan al je vragen niet beantwoorden.
Waar het kwaad vandaan komt.
Waar het lijden goed voor is.
Waarom God het toelaat.
Maar ik kan je wel wijzen op Jezus Christus: er is een weg erdoorheen. De weg van zijn lijden en zijn leven.

14

Wat heb je hieraan?
Als we nog even naar Paulus luisteren:
kracht voor jezelf – lijden is het einde niet – hoop die niet sterft.
en dienst aan elkaar – bemoedig elkaar – dank God voor elkaar – dien elkaar met de ervaringen die je hebt. niet alleen de levenservaring, maar juist ook de geloofservaring.

Stop het niet weg, maar praat erover
met elkaar
met God

15

Wat moet je als christen met al die ellende?
Eigenlijk eindig ik met één antwoord: ga naar Jezus Christus!
Kijk naar hem, laat je door hem inspireren, laat je door hem redden.
Dan ontvang ook jij die schat, die niet kapot gaat.
Zelfs als de kruik breekt.

Christenen reageren verschillend als het kwaad hun leven treft.
Maar laat in je reacties de Heer Jezus centraal staan.
Als je voor een ramp vlucht, vlucht met hem!
Als je in de nood gaat bidden, bidt tot hem!
Als je klaagt over je problemen, richt je tot hem!
Als je het gevecht tegen de ziekte aangaat, doe het met hem!
Als je gewoon doorgaat en probeert je bij de gebrokenheid neer leggen, ga met hem
door!
Als je in actie komt, doe het met hem!

Want Hij is de Heer, die erbij is, in leven en sterven, in goede en kwade dagen, in
gezondheid en ziekte. Hij was erbij toen je werd geboren. En zal er zijn bij je sterven.
Let op zijn liefde. Zoek zijn genade. En vertrouw je aan Hem toe.

Amen